

Σγουρέ βασιλικέ και μαντζουράνα μου

Με αυτή την εργασία αποφασίσαμε να κάνουμε ένα ταξίδι στην Ελλάδα μέσα από ήθη, έθιμα, παραδόσεις, γεύσεις, και ιστορία. Μέσα από την ελληνική γη και τα αρώματά της. Αρώματα βοτάνων και μυρωδικών.

- Οι αναμνήσεις μας είναι συνδεδεμένες με μυρωδιές, εικόνες και μουσικές του τόπου μας. Ενός τόπου ευλογημένου μα και πολύπαθου που μας περιμένει να τον αναδείξουμε μέσα από προσπάθεια. Αυτήν που ξεχάσαμε μέσα στον κόσμο της κατανάλωσης και της εικονικής πραγματικότητας. Ήρθε, λοιπόν, ο καιρός να θυμηθούμε τον πραγματικό μας πλούτο.

Κρήτη

- Τον πλούτο της Κρήτης με τα 180 περίπου, ενδημικά φυτά που συναντώνται εκεί και πουθενά αλλού στον κόσμο.

Την Κρήτη με τη θάλασσα, τα βράχια, και τα
απαυγάζοντα υψίπεδα. Την Κρήτη του ψημένου
κρασιού και της σταφίδας του τσίπουρου.

Απ'το Λασιίθι στα Χανιά
όλη η Κρήτη αξίζει
ποιο κλώνο του βασιλικού
κόβεις και δε μυρίζεις

Πελοπόννησος

Το άρωμα της Πελοποννήσου με τα 49 περίπου ενδημικά φυτά που φυτρώνουν στη γη από την οποία ξεκίνησε η επανάσταση του 1821.

Στερεά Ελλάδα

Τόπος πλούσιος σε αγαθά και παράδοση. Βυζαντινοί ναοί, μυκηναϊκοί τάφοι, μουσεία, πλήθος παλιών αρχοντικών με το ξακουστό Κάστρο της, τους δικούς της ήρωες.

Κουβαλάει τη μνήμη του χθες από τα τείχη του Κάστρου ως τις Θερμοπύλες.

Πού αλλού θα φύτρωναν σπάνιες ορχιδέες, γλαδιόλες, ασφάκες και αγριοτριανταφυλλιές από τη γη του Πλούταρχου, του Αθανάσιου Διάκου και του Πατροκοσμά.

Θεσσαλία

Τόπος όπου η φύση, η πνευματικότητα και η παράδοση συνυπάρχουν σε όλο τους το μεγαλείο. Εκπληκτικά ορεινά τοπία και δάση, τα επιβλητικά Μετέωρα με τα ξακουστά τους μοναστήρια, χωριά ριζωμένα σε καταπράσινες πλαγιές, πόλεις με ιστορία και φιλόξενοι άνθρωποι. Ένας ανεξάντλητος φυσικός και πολιτιστικός πλούτος.

Με τα μάτια στραμμένα στην απεραντοσύνη του Αιγαίου η Θεσσαλία παρέμεινε πάντα η πατρίδα των θεών και των ανθρώπων. Οι παραλίες της, τα βουνά της, με κορυφαίο τον Όλυμπο, την κατοικία των θεών και ο ζωοδότης κάμπος δημιούργησαν το ιδανικό περιβάλλον μέσα στο οποίο αναπτύχθηκαν οι ιστορικοί της οικισμοί, οι πόλεις, οι παραδόσεις της και ο πολιτισμός της, κομμάτια μιας ζωής που δένουν αρμονικά το παρελθόν και το μέλλον .

Ένας ανεξάντλητος φυσικός και πολιτιστικός πλούτος

Μόνο στην ευρύτερη περιοχή του Κάτω Ολύμπου, έχουν καταγραφεί περίπου 1000 είδη, από τα οποία θεωρείται ότι τα 155 είναι ιδιαίτερα σημαντικά, ενώ τα 45 προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις. Η χλωρίδα του Πηλίου είναι πλούσια σε κοινά είδη, ιδιαίτερα όσον αφορά τα φαρμακευτικά βότανα, αλλά συμπεριλαμβάνει και ενδημικά και σπάνια είδη.

Τα θεραπευτικά φυτά που χρησιμοποιούνταν από τους αρχαίους, φύονται στο Πήλιο, ενώ μερικά από αυτά ήταν γνωστά από τον σοφό ιατρό Κένταυρο Χείρωνα, ο οποίος δίδαξε ιατρική στον θεωρούμενο υιό του Απόλλωνος και της Κορωνίδας και βασιλέα της Τρίκκης.

Ήπειρος

Εάν η ιστορία, οι μύθοι, οι θρύλοι και η γλώσσα δεν αρκούν, οι πέτρες είναι εκεί, τείχη ελληνικά ή βυζαντινά, για να μαρτυρούν ότι η Ήπειρος είναι από τα σημαντικότερα κομμάτια της Ελλάδας.

Ήπειρος των λογίων, των επαναστατών, των μεγάλων ευεργετών και των δασκάλων του Γένους.

Ήπειρος των γυναικών του πάθους, της φλόγας, της πίστης και της αγωνιστικότητας,

περνώντας από την Ηπειρώτισσα μάνα του Μ.

Αλεξάνδρου και αργότερα στις αρχόντισσες του Σουλίου και του Ζαλόγγου, τις γυναίκες της Πίνδου.

Ούτε και αυτή η γωνιά της πατρίδας μας στερείται από φυσικό πλούτο

- Ιδιαίτερα οι ορεινές περιοχές της Ηπείρου συνδέονται παραδοσιακά με την ύπαρξη και αυτοφυών αρωματικών φυτών, φαρμακευτικών φυτών και βοτάνων και την αξιοποίησή τους στη θεραπεία διαφόρων ασθενειών.
- Τα βότανα του Βίκου, αν και δεν έχουν μετρηθεί ακόμη, λέγεται ότι είναι περισσότερα από 2.500 είδη και ότι το μικροκλίμα που δημιουργείται λόγω υψομετρικής διαφοράς της χαράδρας ευνοεί την ανάπτυξή τους.

Μερικά από τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τα βότανα του Βίκου είναι: Οι φαρμακοτρίφτες, οι εξορκιστές για βασκανία και οι πρακτικοί γιατροί. Οι τελευταίοι ονομάζονται και Κομπογιαννίτες (από τους κόμπους στο μαντήλι τους για τα βότανα), Ματσουκάδες (από το μπαστούνι, τη ράβδο ή το ματσούκι) και Βικογιατροί.

Και δίπλα τα Επτάνησα.

Τα νησιά του Ιονίου, έχουν το καθένα τους μια ιδιαίτερη ιστορία, η οποία με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο, αλληλοσυνδέονται και αλληλοεξαρτώνται.

- Τα Ιόνια νησιά, ανήκουν στους ευλογημένους ελληνικούς τόπους, με το μεγάλο πολιτισμό και τα σημαντικά έργα του ανθρώπου. Μνημεία που αντιστέκονται στην αρμύρα και στη φθορά του χρόνου. Κάστρα, μοναστήρια, εκκλησίες, φάροι, κτίρια παραδοσιακά, αποκαλύπτουν τον πολιτισμό και την καλαισθησία των κατοίκων του Ιονίου.

Πνιγμένα, στη χαμηλή βλάστηση από πουρνάρια, μυρτιές, κουμαριές, αριές, χαρουπιές, κουτσουπιές, δάφνες, σπάρτα, ρείκια και στις μυρουδιές του θυμαριού, της ρίγανης, της ασφάκας. Την άνοιξη πλημμυρίζουν από τα χρώματα της παπαρούνας, του κυκλάμινου, των ανεμώνων, από τις ορχιδέες.

Μακεδονία

Υπήρξε ανέκαθεν η φιλόξενη γη της νοτιοανατολικής Ευρώπης, ο χώρος όπου η αρχαιοελληνική παράδοση δέχθηκε τις ρωμαϊκές επιρροές, μπολιάστηκε με τον βυζαντινό πολιτισμό.

Η ιστορία της Μακεδονίας έχει τις ρίζες της στους πολύ παλιούς χρόνους. Αρχίζει απ' την αρχαιότητα και φτάνει, μέσα απ' τους αιώνες, γεμάτη λαμπρές σελίδες αγώνων, ηρωισμού, πολιτισμού, δράσης, καταστροφών, νικών και δόξας, στις δικές μας μέρες.

Χωρίς τη Μακεδονία ο Ελληνισμός δε θα έμενε επί τόσους αιώνες απερίσπαστος για να θεμελιώσει τα δόγματα της ελευθερίας και να φθάσει στα περίλαμπρα δημιουργήματα της σκέψεως και της τέχνης, τα οποία κληρονόμησε η σύγχρονη ανθρωπότητα.

Δεν κληρονομήσαμε όμως μόνο ιστορία και πολιτισμό.

Κληρονομήσαμε και έναν μοναδικό φυσικό πλούτο. Χαρακτηριστικό αυτού του πλούτου είναι ο, γνωστός σε ολόκληρο τον κόσμο, κρόκος Κοζάνης.

- Ξεχωριστή θέση στη Μακεδονία κατέχει το Περιβόλι της Παναγιάς, το Άγιον Όρος.

Όλα εκεί είναι τόσο απλοϊκά και φτωχικά μα συνάμα τόσο πλούσια και εντυπωσιακά. Η ομορφιά του τόπου, τα χρώματα και τα αρώματα της φύσης είναι κάτι μοναδικό. Ο ουρανός στη γη! Ιδιαίτερη ομορφιά έχουν τα βραχύφιλα ποώδη φυτά. Μερικά από αυτά είναι και ενδημικά είδη του Άθω.

To *Draba* *albica*.

Αιγαίο Πέλαγος

- Έτσι περιγράφει ο Φώτης Κόντογλου τα νησιά του Αιγαίου:
«Οι περισσότερες από τούτες τις λουζάμενες πάπιες του πελάγου είναι βράχια θαλασσοδαρμένα και χώματα χέρσα και ξερά, π' απάνω τους φυτρώνουνε οι κάπαρες κ' οι αρμυρήθρες, και παραμέσα τ' αγκάθια, οι σκίνοι κι οι ασφάκες!! Η θάλασσα, θεριό ανήμερο και φοβερό, ολοένα φυσομανά και πέφτει απάνω τους απ' ούλες τις μεριές, μα πιο πολύ απ' το βοριά κι απ' τη νοτιά, σώνει και καλά να τα καταπιεί.
Ωστόσο, κείνα στέκονται ριζωμένα βαθιά στ' άπατα των απάτων, μέσα στα μελανά βάθη της άβυσσος και ξεπετούνε κατά τον ουρανό τις πέτρινες κεφαλές τους αγριεμένα ενάντια στην αμάχη του πελάγου, σαν Ακρίτες γινατεμένοι που διαφεντεύουνε πεισματικά τούτα τα ξεμακρυσμένα καστέλλα του στεριανού βασίλειου».

(Φώτης Κόντογλου, Ταξίδια)

Θράκη

Διαβάζοντας την ιστορία της Θράκης είναι σαν να γνωρίζει κανείς την πιο πολύπαθη σελίδα της ελληνικής ιστορίας. Ξεχασμένη και, κάποιες φορές, προδομένη η Θράκη μας προσφέρει απλόχερα την ιστορική, πολιτιστική και φυσική κληρονομιά της.

Γι' αυτό κάποιοι, σε πείσμα των δυσκολιών και των καταστάσεων, επιστρέφουν στον τόπο τους και προσπαθούν να «εκμεταλλευτούν» τις δυνατότητες που τους δίνει η Θρακιώτικη γη.

Στη χλωρίδα που συνθέτει τη βλάστηση, αλλά και στην πλούσια πανίδα των περιοχών της Θράκης, συναντώνται τα περισσότερα είδη φυτών και ζώων του ελλαδικού χώρου.

Το ποσοστό ενδημισμού των φυτικών ειδών της χώρας μας ανέρχεται στο **18%** με την Πελοπόννησο, την Κρήτη και τη Στερεά Ελλάδα να φιλοξενεί την πλειοψηφία τους.

Σήμερα η ιατρική έχει στρέψει το βλέμμα της στη Μεσόγειο και ιδιαίτερα στην Κρήτη, όπου τα καρδιακά νοσήματα είναι σχεδόν άγνωστα και οι καρκίνοι σε πολύ μικρότερα ποσοστά.

Οι γιατροί και οι διαιτολόγοι πιστεύουν ότι τα βότανα και τα άγρια χόρτα της Μεσογείου είναι «φορτωμένα» με ηλιακή ενέργεια. Ο ήλιος της Μεσογείου είναι αυτός που κάνει όλη αυτήν την απίστευτη ποικιλία των βρώσιμων λαχανικών και βοτάνων που είναι απαραίτητα για ένα ισορροπημένο διατροφικό πρότυπο.

**ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ
ΦΥΤΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΓΑΛΕΣ...ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ**

Η καλλιέργεια αρωματικών
φυτών και βοτάνων μπορεί να
αναδείξει την, πολύπαθη,
ελληνική οικονομία σε μία ισχυρή
δύναμη.

Άλλωστε ο πρωτογενής τομέας παραγωγής ήταν πάντα το δυνατό μας σημείο. Εμείς όμως το «θυσιάσαμε» στο βωμό του τουρισμού και της, κακώς εννοούμενης, ανάπτυξης.

Καιρός, λοιπόν, να
γυρίσουμε σελίδα και να
δούμε αλλιώς τα
πράγματα.

Ενώ η Ελλάδα κλιματολογικά ευνοεί την καλλιέργεια αρωματικών φυτών και βοτάνων, η καλλιέργεια αρωματικών φυτών θεωρείται ως νέα μορφή καλλιέργειας και δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς.

Στην Ελλάδα καλλιεργούνται περίπου 20.000 – 30.000 στρέμματα αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών. Η συγκεκριμένη μορφή καλλιέργειας δύναται να αξιοποιήσει πολλές κατηγορίες εδαφών, ακόμη και ορεινών αλλά και μειονεκτικών περιοχών.

Στην Ελλάδα ευδοκιμούν
περισσότερα από 100
είδη αρωματικών φυτών,
εκ των οποίων τα 60 είναι
και μελισσοτροφικά.

Σε ετήσια βάση τα έσοδα από την καλλιέργεια αρωματικών φυτών και βοτάνων μπορούν να είναι σημαντικά, ειδικά αν η καλλιέργεια αφορά σε αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά που θα παράξουν αιθέρια έλαια.

Άρωμα ... κέρδους, λοιπόν,
από τα βότανα και τα
μυρωδικά της Ελλάδας.